

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Lvcæ Pinelli Societatis Iesv, Theologi, Exercitia
Spiritualia Qvdraginta, De Sacrosancto Eucharistiæ
Sacramento**

Pinelli, Luca

Coloniae, 1608

Brevis Instructio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-59691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-59691)

10
BREVIS INSTRVCTIO.

Qua pius lector informatur, quomodo
presenti Libello vti de-
beat.

Libellus hic (Amice Le-
ctor), non minoris vti-
litatis, quam ceteri, quos
in lucem dedimus, occa-
sionem tibi subministra-
bit, non mediocrem in Christiana
perfectioe progressum faciendi: Cùm
propter materiam quam complectitur,
tum propter methodum, qua eadem
tractatur: quæ facilis est, & ad vsum siue
praxin accommodata. Et quoniã Chri-
stiana perfectio in duobus consistit, vi-
delicet, in vitiorum fuga, & verarum
ac solidarum virtutum acquisitione,
iuxta illud Psalmistæ dictum, *Declina
à malo & fac bonum*: idcirco partiti-
sumus eum in duas partes. Quarum pri-
or de vitijs capitalibus, eorumque fili-
abus agit: Posterior de virtutibus illis
oppositis. In tractatu de vitijs hunc or-
dinem tenuimus. Primò, vniuscuiusque
vitiij naturam, proprietates & filias in-
dagamus,

dagamus, magna cum breuitate ac facilitate: quæ ferè ex S. Thoma de Aquino alijsque Doctoribus sanctis accepimus, loca illorum fideliter citando, vt si quis vberiore de his tractationem requirat, ad fontes recurrere, & quod quaerit, sine difficultate reperire valeat.

Deinde breuiter attigimus, quando circa vnumquodque vitium Capitale, atque filias eius, mortaliter, quando venialiter peccetur. In quo magis ad ea, quæ communiter in vsu siue praxi occurrunt, quam ad speculatiuas quaestiones respeximus.

Secundò, breuem de vnoquoque vitio Meditationem in aliquot puncta distinctam subiunximus, quo eorum deformitas & nocumenta, quæ animabus adferunt, clarius cognoscerentur, & facilius atque efficacius in tentationibus vitarentur.

Tertiò, breue documentum adiecimus, quo ferè nonnulla ad vitium illud magis detestandum ac fugiendum accommodata, complectimur.

Quartò

AD LECTOREM.

61

Quartò sequitur discursus, quo Lectori vitium illud, de quo agitur, brevibus, & non inefficacibus rationibus dissuademus.

Quintò & ultimo, remedia ad usum accommodata, & unicuique vitio propria ponimus.

Eundem in Secunda parte, quæ virtutum vitijs oppositarum tractationem continet, ordinem sequimur.

Omnia autè quæ scribimus eò respiciunt, vt Lectores virtutum pulchritudine allecti & incensi, eas acquirere & in animabus suis plantare studeant: quod si graviter & industriè fecerint, non dubito, talem eos exinde fructum relaturos, vt non modò in hac, sed etiã in altera vita, magnam inde voluptatè percepturi sint. Reliquum est, vt Lectorem compendiò instruam, quomodo libello hoc cum fructu uti possit.

Primò necessarium est præsupponere, Naturam nostram, cuius corruptela peccato primorum parentum adscribenda est, à se, veluti terram malè cultam, ad producendos tribulos, spinas, & fructus:

Etus acerbos, inclinatum ac propensum esse: Quapropter si velimus hortum animæ nostræ, bonos fructus progerminare, opus est, primum noxias herbas ex ea euellere, & loco earum salubres plantare: eodem enim labore dum bonæ plantantur, noxiæ eradicantur: quia cum vitium & virtus sibi contraria sint, mox ut illa nos possidere, atque radices in nobis agere cœperit, necesse est, ut vitium ei contrarium cedat.

Cæterum ut ad specialiora veniamus: sciendum est, duabus vijs mundari posse hortum interiore a malis & noxijs herbis, id est, a vitijs & peruersis inclinationibus. Prima est prohibere ne foras erumpant, ideoque germen eorum, id est, exteriores actus & opera vitiosa succidere. Hæc ratio vitia extirpandi minus perfecta est, quia cum relinquatur in nobis vitiorum radix, suo tempore aliquando reflorescere & germinare poterunt. Posterior est. Non modò actus extrinsecos vitiorum impedire, sed etiam illa funditus e corde extirpare, atque radicibus euellere: Quæ
ratio

AD LECTOREM.

rario perfectior est priori: quemadmodum medicina, quæ non modò efficit, vt malum foras non erumpat, neque infirmo fastidium siue molestiam adferat, sed etiam mali radicem amputat, sine comparatione melior est illa, quæ tantum efficit, vt malum foras non prodiens, aliquod cum ægro quasi foedus ineat.

Ad eradicanda igitur vitia & malas inclinationes præter diuinum auxiliũ, necessaria est etiam à nostra parte hæc diligentia: vt quisquis agnoscit se (verbi gratia) ad iram inclinatum, & ab hoc vitio liberari cupit; primum manè surgens, diuinam imploret gratiam, vt tota illa die, sui ipsius custodiæ inuigilare queat; ne in Iræ vitium imprudens labatur: postulet præterea opem Angeli sui custodis, aut alterius Sancti, ad quẽ singulariori deuotione afficitur. Deinde sibi ipsi diligenter inuigilet, maxime in occasionibus iræ passim occurrentibus: & quotiescunque in illud vitium corruit, toties præter dolorem, quem statim pro lapsu concipiet, aliquam poeni-

poenitentiam sibi metipſi imponat: cuiusmodi eſſe poſſunt: terram oſculari, pectus tundere, eleemoſynam aliquam pauperibus largiri, orationem certam aut Pſalmi verſiculum recitare. Quod ſi difficile aut moleſtum ſit ſtatim, propter alios forte præſentes, eam perficere, annotet diligentiffimè, quoties eodie in illud Iræ vitium inciderit, & veſperi prædictas poenitentias compleat. Aduertat etiam, bonum eſſe, eo die quonotabilem in Iræ vitio exceſſum fecerit, priuare ſe, aliquibus cibis in cœna; hoc enim faciet eum ſequenti die in præcauendis iræ motibus cautiorem & circumſpectiorem.

Uſurpabit autem exercitium hoc decem aut quindecim diebus continuis. Deinde rotidem diebus idem faciet in cæteris vitijs, nempe blaſphemix, alijsque malis inclinationibus expugnandis. Et quia decem aut quindecim dies ad vnum vitium funditus extirpandum minimè ſufficiunt, opus erit, vt poſt aliquantum temporis, ad illa vitia quæ magis in ſe dominantur ac perualent,
veluti

ADLECTOREM.

65

veluti ad Iram cœteraque expugnanda redeat, quoadusque penitus ea deuicerit.

Quod mihi quidē multò magis probatur, quā in vno vitio euellēdo, vno aut duobus mensibus integris hærere: id enim propter diuturnam temporis in vnius vitij debellatione moram, fastidium & negligentiam parit: sed in iisdem vitijs profligandis variatione vti, & suo tempore ad eorum quæ nos maximè molestant, expugnationem denuo reuerti, hoc vires, feruorem atque diligentiam quasi renouare videtur.

Methodus porrò virtutes in nobis plantandi hæc est: vt quisquis desiderat (exempli causa) humilitatis virtutem acquirere, manè cū expergiscitur, gratiam flagitet à Domino, aliquem in ea virtute progressum faciendi, simulque Sancti alicuius, qui ea virtute maximè claruit, veluti B. Virginis Mariæ, S. Ioannis Baptistæ, aut alterius, auxilium imploret. Deinde statuat eo die frequentes humilitatis actus exercere. Sub vesperam examinet, num illos humilitatis

ris actus, quos manè secum proposuerat facere, in opus deduxerit: si ea se adimpleuisse inuenerit, gratias DEO referat: Si negligentem in ijs exercendis se fuisse aduerterit, aliquam prædictarum poenitentiarum assumat. Et si ea die optimam actus humilitatis frequentandi occasionem se habuisse, & propter fœcordiam eos neglexisse reperit, maiorem à se poenitentiam exigat.

Exercitium hoc decē aut quindecim diebus, uti supra de vitiorum extirpatione dictum est, continuabit: deinde totidem dies alteri virtuti adipiscendæ impendet: atque post aliquantum temporis ad eas virtutes, quibus maximè indiget, eadem methodo repetendas & acquirendas reuertetur, quoad usq; illas se cōsecutum esse, ex signis quibusdam intelligat. Committere nō possum, quin pium Lectorem hoc loco peramanter moneam, ne exercitium hoc negligat: quia quemadmodum, ad verā perfectionem Christianam adipiscendā medium est efficacissimum: ita Dæmoni vehementer odiosum, ideoq; totis viribus

AD LECTOREM.

67

virib⁹ efficit, vt videatur esse exercitiū
laboris plenum & nullius utilitatis;
quo hac ratione homines ab illius vsu
deterreat, aut eis qui iā illud amplexi
sunt, vt relinquunt, persuadeat. Quod
non magno negotio apud illos, qui pa-
rū aut malè ratiocinantur efficit. Quia
si quis tantummodo diligentiam & la-
borem, quem exercitium hoc postulat,
consideret, & nihilominus à vitio con-
tra quod decertat se liberari, aut virtu-
tem pro qua conquirenda desudat, adi-
pisci non videat, facilè exercitium hoc
operæ ac difficultatis plenū, nulliusq;
fructus esse censebit. Verū non ita se
res habet, manifesta est hæc deceptio
Diaboli. Bonus enim æstimator labo-
rem virtuti quam adipisci, aut vitio, à
quo liberari desiderat, æquiparare de-
bet. Quare qui considerauerit virtutum
excellentiā, & æterna bona ad quæ
hominē perducit: & è contrario à quā-
tis malis eximatur, qui in vitiorū extir-
patione desudat, non æstimabit labori-
osū hoc exercitiū: neq; etiā si rectè rati-
ocinetur inutile esse iudicabit, quāuis
è vestigio per illud vitia eradicari, &

VIR-

virtutes inferi non senserit. Quia quæ præclara & eximia, ea etiam difficilia sunt, & non statim atque faciliter, sed multo cum labore obrinentur: hostis etiam posteaquam domum semel occupavit, non ita facile expellitur. Necessaria est igitur temporis longinquitas, necessaria est & diligentia, quamvis non tanta, quantam homines mundani ad terrenas & fugaces opes quæ possessæ cruciant, conquirendas & cumulandas, adhibent. Addo præterea Exercitium hoc tam gratum atque acceptum esse DEO, ut etiam si quis ea quæ cupit, non assequatur, bene tamen totam vitam suam in eo impensam censere debeat: quia Pater misericordiarum, eos qui ad solam ipsius gloriam, hoc exercitium frequentant, donis coelestibus locupletare non negligit.